

Asia: VN/20785/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024-2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto lakiin eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027:

Ehdotetut indeksijäädytykset sosiaaliturvaetuuksiin kohdentuvat pienituloisimpaan väestönosaan. Lapsilisään ehdotetut korotukset eivät kompensoi pienituloisten lapsiperheiden tulonmenetystä. Lisäksi useat meneillään olevat lakimuutokset kohdentuvat osittain samaan pienituloisten lapsiperheiden ryhmään. Me Suomen Monikkoperheet ry:ssä näemme, että indeksijäädytykset lisäävät lapsiperheköyhyyttä ja uhkaavat pienituloisimpien perheiden lasten kasvua. Ehdotamme, että ristikkäisvaikutuksista tehdään lapsiperheiden osalta erittäin tarkka vaikutusten arvio.

Lausunto lapsilisälain 7 pykälän muuttamisesta:

Kiitämme lapsilisäesitystä siitä, että siinä pyritään huomioimaan suurimmassa lapsiköyhyyseriskissä olevat lapsiperheet. Esitämme kuitenkin, että korotuksen saavien lapsiryhmien joukkoon lisätään monikkolapset, ts. kaksoset, kolmoset ja neloset.

Kaksosten perhe, kaksosten ja yhden yksittäin syntyneen lapsen perhe sekä kolmosperhe eivät tule lakiesityksessä huomioiduksi monilapsisen perheen korotuksella, vaikka monikkoperheissä on yhtäaikaisten ja samankokoisten päällekkäisten hankintojen vuoksi erityisen suuri taloudellinen kuormitus. Tämän lisäksi monikkoperheessä saattaa tulla ennakoimattomia investointitarpeita

asumiseen ja liikkumiseen. Hyväluoman (2010, Moninkertaisia onnenhetkiä ja arjen haasteita. Monikkoperheiden vanhempien kokemuksia perheen hyvinvoinnista) mukaan suurin osa monikkovanhemmista arvioi monikkoudesta aiheutuvan lisäkuluja verrattuna tilanteeseen, jossa sama määrä lapsia syntyy perheeseen yksi kerralla. Erityisen suurena monikkoudesta aiheutuvat lisäkulut vaikuttavat vanhempien mukaan vaatekuluissa, lastentarvikekuluissa, lasten harrastuskuluissa ja liikkumiseen liittyvissä kuluissa.

Nykyisen lain ja esityksen mukaan lapsilisä päättyy, kun lapsi täyttää 17 vuotta. Osa perheistä jää vaille mitään taloudellista tukea vaiheessa, jossa lapsen kulutus on erityisen suuri. Nykyinen tilanne, jossa lapsilisä päättyy jo 17-vuotiaana, on myös ristiriidassa sen kanssa, että valtio haluaa tukea universaalilla etuudella kaikkia alaikäisten lasten perheitä.

Sosiaaliturvakomitea on esittänyt, että lapsilisän maksamisen jatkamista 18 ikävuoteen asti tulisi tehdä selvitys ja lisäksi tehdä selvitys myös etuusjärjestelmän toimivuudesta lapsiköyhyyksissä olevien perheiden osalta. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan tulossa oleva väestöpoliittinen selonteko tulee huomioimaan myös monilapsisten perheiden erityistarpeet.

Suomen Monikkoperheet ry esittää, että lapsilisään myönnetään monikkolapsista korotuksena 10 euroa/monikkolapsi/kk. Lisäksi esitämme, että lapsilisää tulisi maksaa 18-vuotiaaksi kaikille lapsille. Lisäksi tehtävissä selvityksissä ja selonteoissa (väestöpoliittinen selonteko) tarkastellaan erikseen myös monikkoperheiden selviytymistä.

Kumpula Ulla
Suomen Monikkoperheet ry